

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	3Obdo/29/2023
Identifikačné číslo spisu:	8216205873
Dátum vydania rozhodnutia:	22.08.2023
Meno a priezvisko:	JUDr. Katarína Pramuková
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2023:8216205873.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Kataríny Pramukovej a členiek senátu JUDr. Jaroslavy Fúrovej a JUDr. Andrey Sedlačkovej, v spore žalobcu: EPEXIM s.r.o., so sídlom Bratislavská 47, Šamorín, IČO: 31 432 972, zastúpený Advokátska kancelária Mojžiš a partneri, s.r.o., so sídlom Sasinkova 10, Bratislava, IČO: 35 892 994, proti žalovanému: Válerij Kuchaňuk - VAKO, s miestom podnikania Nám. arm. gen. L. Svobodu 13, Bardejov, IČO: 30 632 374, zastúpený JUDr. Mgr. Drahoslav Magdziak, advokát, so sídlom Dlhý rad 16, Bardejov, o zaplatenie 2 204,44 eura s príslušenstvom, vedenom na Okresnom súde Bardejov pod sp. zn. 1Cb/96/2016, o dovolaní žalovaného proti rozsudku Krajského súdu v Prešove z 13. októbra 2022, č. k. 5Cob/36/2022-406, takto

rozhodol:

I. Dovolanie o d m i e t a .

II. Žalobca m á voči žalovanému n á r o k na náhradu trov dovolacieho konania v rozsahu 100 %.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Bardejov (ďalej len „súd prvej inštancie“) rozsudkom z 27. apríla 2022, č. k. 1Cb/96/2016-362 rozhodol, že žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi sumu 2 204,44 eura spolu s úrokom z omeškania vo výške 5,00 % ročne zo sumy 2 204,44 eura od 24. júla 2016 do zaplatenia v lehote troch dní od právoplatnosti rozsudku. O nároku na náhradu trov konania súd prvej inštancie rozhodol tak, že žalobcovi priznal nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %, pričom o výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

2. Z odôvodnenia rozsudku súdu prvej inštancie vyplýva, že žalobca sa žalobou domáhal zaplatenia istiny 2 204,44 eura s príslušenstvom tvoreným úrokom z omeškania vo výške 5,00 % ročne zo sumy 2 204,44 eura od 24. júla 2016 do zaplatenia a náhrady trov konania. Uvedený nárok žalobca uplatnil titulom zmluvy o dielo z 6. júla 2016 pod číslom 610203000 (ďalej len „zmluva o dielo“), ktorú uzatvoril so žalovaným. Žalovaný sa zmluvou o dielo zaviazal vykonávať dielo, na základe požiadaviek žalobcu. Miestom plnenia bolo O., stavba K., H. Dňa 23. júla 2016 žalovaný bez udania dôvodu odišiel zo stavby, čím porušil zmluvu o dielo. Žalovaný nedorazil na stavbu ani o dva dni neskôr. Žalobca uhradil

za žalovaného a ďalších dvoch subdodávateľov aj ubytovanie v celkovej sume 800 eur, z čoho žalobcovi bola uhradená suma 186,69 eura, teda na jednu osobu zostáva 204,44 eura. Podľa čl. IV bod 4.1 zmluvy o dielo mali zmluvné strany dohodnutú zmluvnú pokutu vo výške 2 000 eur pre prípad, že zhotoviteľ prestane realizovať výkon pred jeho ukončením alebo nepokračuje v realizácii jeho výkonu.

3. Súd prvej inštancie, na základe vykonaného dokazovania konštatoval, že uzatvorenie zmluvy o dielo nebolo medzi sporovými stranami sporné. Podľa článku II. bod 2.0 zmluvy o dielo bolo miestom výkonu práce O., stavba K. a predbežný termín zahájenia prác bol dohodnutý na 11. júla 2016 a termín dokončenia na 30. októbra 2016. Žalovaný v konaní tvrdil, že nemecký majster na stavbe mu spolu s ďalšími subdodávateľmi povolil opustiť dňa 23. júla 2016 stavbu do konca týždňa s tým, že momentálne pre nich nemal prácu. Žalovaný preto odišiel do Bardejova a následne 27. júla 2016 žalobca odstúpil od zmluvy o dielo z dôvodu, že žalovaný opustil neoprávnené stavbu. Súd prvej inštancie preto vyhodnotil ako nesporné aj to, že žalovaný sa v spornom období nenachádzal na stavbe. Sporným zostala platnosť zmluvy o dielo (namietaná žalovaným pre neurčitosť predmetu diela), nárok žalobcu na zmluvnú pokutu a zadanie práce žalobcom žalovanému. Súd prvej inštancie dospel k záveru o určitosti predmetu zmluvy o dielo, preto žalovaným namietaný dôvod neplatnosti zmluvy o dielo nezistil. K vzniku nároku žalobcu na zaplatenie zmluvnej pokuty súd prvej inštancie uviedol, že z vykonaného dokazovania a z obsahu zmluvy o dielo vyplýva, že pokyny bol žalovanému oprávnený dávať iba konateľ žalobcu, prípadne ním poverená osoba. Žalovaný v konaní nepreukázal, že pokyn na opustenie stavby mu dal žalobca alebo ním poverená osoba a nepreukázal ani to, že pokyn na opustenie stavby dostal od nemeckého majstra. Žalovaný tak porušil svoje zmluvné povinnosti vyplývajúce z čl. IV. bod 4.1. zmluvy o dielo v časti alebo zhotoviteľ prestane realizovať výkon pred jeho ukončením alebo nepokračuje v realizácii výkonu, čím žalobcovi podľa čl. V. bod 5.1. zmluvy o dielo vznikol nárok na zmluvnú pokutu vo výške 2 000 eur.

4. K zvyšnej čiastke 204,44 eura súd prvej inštancie uviedol, že žalobca v konaní preukázal úhradu sumy 800 eur za ubytovanie, ktoré uhradil za žalovaného a ďalších dvoch subdodávateľov, pričom žalovaný a subdodávatelia mu uhradili len 186,69 eura. Žalovaný v konaní nepopieral, že žalobca za neho uhradil ubytovanie v H. a nepopieral ani výšku, ktorú si voči nemu žalobca uhradil. Aj tento nárok v časti 204,44 eura bol podľa súdu prvej inštancie dôvodný. Súd prvej inštancie vyhovel aj návrhu žalobcu v časti príslušenstva, ktoré žalovaným v konaní ani namietané nebolo.

5. Na základe odvolania žalovaného Krajský súd v Prešove (ďalej len „odvolací súd“) rozsudkom z 13. októbra 2022, č. k. 5Cob/36/2022-406 rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil a sporovým stranám náhradu trov odvolacieho konania nepriznal.

6. Odvolací súd k námietke žalovaného o neurčitosti predmetu zmluvy o dielo uviedol, že záver o určitosti predmetu zmluvy o dielo nemožno vyvodzovať len z bodov 1.1 a 1.2 zmluvy o dielo, ale potrebné je vziať do úvahy celý obsah zmluvy o dielo, z ktorého vyplýva, že činnosti uvedené v bodoch 1.1 a 1.2 zmluvy o dielo mal žalovaný vykonávať na stavbe špecifikovanej v bode 2.0 zmluvy o dielo. Vo vzťahu k námietke žalovaného, že Príloha č. 1 k zmluve o dielo, ktorá mala číslo 61203000-2016 nemala byť prílohou zmluvy o dielo, pretože zmluva o dielo má označenie 610203000, odvolací súd uviedol, že zjavná prepojenosť zmluvy o dielo a prílohy vyplýva z celkovej číselnej zhody, ku ktorej je doplnený iba numericky vyjadrený kalendárny rok uzatvorenia zmluvy o dielo. Žalovaný v konaní ani netvrdil a nepreukazoval existenciu iných zmlúv o dielo.

7. Žalovaný v odvolacom konaní argumentoval aj tým, že pracovnú činnosť vykonával mimo rámca zmluvy o dielo a na základe pokynov odlišných od žalobcu. Uvedené podľa žalovaného znamenalo, že žalobca a ani ním poverená osoba mu žiaden pokyn, na základe zmluvy o dielo preukázateľne nedali. Odvolací súd považoval tento argument žalovaného za irelevantný, keďže rozhodujúcim pre posúdenie predmetu sporu bolo, že žalovaný opustil miesto výkonu diela a miesto ubytovania zabezpečené žalobcom a bez jeho súhlasu, resp. súhlasu osoby na to oprávnenej odišiel domov. V dôsledku toho, že žalovaný porušil zmluvnú povinnosť tak, že prestal realizovať akýkoľvek výkon pred jeho ukončením, resp. vôbec nepokračoval v realizácii výkonu, podľa odvolacieho súdu z odôvodnenia rozsudku súdu

prvej inštancie ani nemôže vyplývať, aký konkrétny pokyn, akú konkrétnu úlohu, prestal žalovaný realizovať, resp. v akej konkrétnej úlohe pri realizácii diela nepokračoval. Odvolací súd vyhodnotil ako nesprávny aj názor žalovaného, že opustenie stavby ako také nie je sankcionované zmluvnou pokutou, keďže zmluvná pokuta je viazaná na (ne)realizáciu výkonu, jeho nedokončenie, resp. nepokračovanie v ňom a opustenie stavby je len iným slovným vyjadrením porušenia povinnosti realizovať výkon, dokončiť ho, resp. pokračovať v ňom, ktoré je sankcionované zmluvnou pokutou. Odvolací súd z uvedených dôvodov rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny potvrdil.

8. Proti rozsudku odvolacieho súdu podal žalovaný dovolanie, ktorým dovolaciemu súdu navrhuje, aby rozsudok odvolacieho súdu zrušil (zrejme aj s rozsudkom súdu prvej inštancie - pozn. dovolacieho súdu) a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie. Žalovaný prípustnosť a dôvodnosť svojho dovolania vyvodzuje z naplnenia dôvodu prípustnosti dovolania podľa § 420 písm. f/ zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „CSP“). Rozsudok odvolacieho súdu podľa žalovaného nedáva jasnú a zrozumiteľnú odpoveď na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdneho konania. Odvolací súd považoval za rozhodujúce, že žalovaný opustil miesto výkonu diela a bez jeho súhlasu, resp. súhlasu osoby na to oprávnenej, odišiel domov. Žalovaný tak mal porušiť zmluvnú povinnosť spočívajúcu v tom, že prestal realizovať akýkoľvek výkon pred jeho ukončením, resp. vôbec nepokračoval v realizácii výkonu. Opustenie stavby malo byť len iným slovným vyjadrením porušenia povinnosti realizovať výkon, dokončiť ho, resp. pokračovať v ňom, ktoré je sankcionované zmluvnou pokutou. Uvedená konštatácia nie je podľa žalovaného v súlade so zisteným skutkovým stavom, nemá oporu vo vykonanom dokazovaní, čím je založená aj vada v právnom posúdení veci a zároveň je odôvodnenie v rozpore s právom žalobcu na riadne vysvetlenie a odôvodnenie tohto konštatovania odvolacím súdom. V konaní podľa dovolateľa nastal extrémny nesúlad medzi skutkovými zisteniami a právnymi závermi z nich vyvođenými. Rozsudok odvolacieho súdu je nepreskúmateľný. Podľa žalovaného rozhodujúcim nebolo to, či žalovaný opustil miesto výkonu diela, ale to, či toto opustenie v okolnostiach predmetného prípadu znamená porušenie zmluvnej povinnosti podľa čl. IV. bod 4.1. zmluvy o dielo. Táto okolnosť však odvolací súdom posúdená a zdôvodnená vôbec nebola. V priebehu konania žalobca nepreukázal a netvrdil, že by žalovanému adresoval zadanie konkrétnej úlohy alebo pokynu, ktorý by mal splniť. V konaní pred súdom prvej inštancie bolo preukázané, že žalovaný sa dostavil na miesto výkonu diela, teda že bol pripravený pristúpiť k realizácii výkonu podľa zmluvy o dielo. Na strane žalobcu absentoval pokyn na realizáciu výkonu diela, preto žalovaný ani nemohol porušiť zmluvnú povinnosť s dôsledkami sankcie v podobe zmluvnej pokuty. Žalobca nemá právo sankcionovať žalovaného za opustenie miesta výkonu diela, ale len za to, že žalovaný nepristúpi k realizácii výkonu, prestane výkon realizovať pred jeho ukončením alebo nepokračuje v realizácii výkonu.

9. K dovolaniu žalovaného doručil súdu vyjadrenie žalobca. Podľa žalobcu je dovolanie neprípustné pre majetkový cenzus vyjadrený v § 422 ods. 1 písm. a/ CSP a dovolanie žalovaného navrhuje podľa § 447 písm. c/ CSP odmietnuť a žalobcovi priznať nárok na náhradu trov dovolacieho konania v rozsahu 100 %.

10. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“), ako súd dovolací (podľa § 35 CSP), po zistení, že dovolanie podala strana sporu, zastúpená advokátom v súlade s § 429 ods. 1 CSP, bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP), dospel k záveru, že dovolanie žalovaného je potrebné odmietnuť.

11. Dovolateľ prípustnosť a dôvodnosť svojho dovolania vidí v nesprávnom procesnom postupe súdu, ktorým mu bolo znemožnené, aby uskutočňoval jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (dôvod prípustnosti dovolania podľa § 420 písm. f/ CSP).

12. Aj napriek tomu, že dovolateľ primárne odôvodňuje ním uplatnený dovolací dôvod nepreskúmateľnosťou rozsudku odvolacieho súdu a nedostatočným vysporiadaním sa s podstatnými otázkami, ktoré v konaní vznikli, na úvod svojho dovolania (str. 1) žalovaný uvádza, že rozsudok odvolacieho súdu je poznačený aj vadou spočívajúcou v právnom posúdení veci. Žalovaný, ale ďalej tento dovolací dôvod nešpecifikuje. Dovolateľ sa v dovolaní zameriava na tvrdené nedostatky v

odôvodnení rozsudku odvolacieho súdu a na nesúhlas so zisteným skutkovým stavom. Takéto vymedzenie dovolacieho dôvodu nie je v súlade s § 432 ods. 2 CSP, preto by dovolanie žalovaného v tejto časti bolo potrebné podľa § 447 písm. f/ CSP odmietnuť. Najvyšší súd zároveň dopĺňa, že v súlade s majetkovým cenzom vymedzeným v § 422 ods. 1 písm. a/ CSP by dovolanie pre nesprávne právne posúdenie v tejto veci o zaplatenie peňažnej sumy vo výške 2 204,44 eura (čo neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy stanovenej ku dňu podania žaloby, t. j. 4 050 eur) ani nebolo prípustné (aj pokiaľ by dovolateľ nesprávne právne posúdenie vymedzil v súlade s § 432 ods. 2 CSP, dovolanie by bolo potrebné odmietnuť podľa § 447 písm. c/ CSP].

13. K dovolaciemu dôvodu týkajúcemu sa nepreskúmateľnosti rozsudku odvolacieho súdu najvyšší súd uvádza, že po oboznámení sa s obsahom odôvodnenia rozsudku odvolacieho súdu, ako aj s obsahom odôvodnenia rozsudku súdu prvej inštancie (ktoré tvoria jeden celok, porovnaj II. ÚS 78/05, III. ÚS 264/08, IV. ÚS 372/08), nezistil dovolateľom namietanú vadu. Odvolací súd spoločne so súdom prvej inštancie vo svojich rozhodnutiach poskytli žalovanému zrozumiteľné a dostatočné odpovede na všetky podstatné otázky, ktoré v konaní vznikli.

14. Z dovolania žalovaného podľa najvyššieho súdu vyplýva, že sa všeobecne nestotožňuje so skutkovými a právnymi závermi rozsudku odvolacieho súdu. Dovolací súd je pritom viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil odvolací súd (§ 442 CSP), preto nemôže prehodnocovať vykonané dokazovanie a z neho vyplývajúce skutkové zistenia.

15. V konaní nebolo sporné, že žalovaný opustil 23. júla 2016 dohodnuté miesto výkonu diela, na ktorom mal podľa zmluvy o dielo vykonávať dohodnuté činnosti od 11. júla 2016 do 30. októbra 2016. V konaní rovnako nebolo sporné, že žalovaný sa na tomto dohodnutom mieste výkonu diela až do 23. júla 2016 nachádzal a činnosť podľa uzatvorenej zmluvy o dielo aj uskutočňoval, za čo mu bola žalobcom v zmysle zmluvy o dielo uhradená faktúra za obdobie od 11. júla 2016 do 16. júla 2016 vo výške 749,77 eura. Žalovaný následne z dohodnutého miesta výkonu diela odišiel a už sa naň nevrátil, pričom v konaní nepreukázal, že by mu takýto postup bol odsúhlasený žalobcom alebo ním poverenou osobou. Najvyšší súd poukazuje aj na pojednávanie uskutočnené 6. mája 2021, kde súd prvej inštancie vykonal výsluch žalovaného, pričom žalovaný uviedol, že mu bolo majstrom povedané, že má voľno do konca týždňa. Koniec týždňa pritom pripadol na nedeľu 24. júla 2016. Žalovaný sa, ale na miesto výkonu diela, ani po tomto dátume nevrátil a na dohodnutom mieste výkonu diela sa nenachádzal ani nasledujúce dni.

16. Odvolací súd k odvolacej námietke žalovaného (ktorá sa obsahovo zhoduje aj s dovolacou námietkou žalovaného), že opustenie stavby nie je sankcionované zmluvnou pokutou, uviedol, že zmluvná pokuta je viazaná na (ne)realizáciu výkonu, jeho nedokončenie, resp. nepokračovanie v ňom a opustenie stavby je len iným slovným vyjadrením porušenia povinnosti realizovať výkon diela, dokončiť ho, resp. pokračovať v ňom.

17. Dovolací súd sa uvedeným odôvodnením rozsudku odvolacieho súdu stotožňuje, nevzhladol v ňom arbitrárnosť, prípadne nedostatočné prihliadnutie na skutkové zistenia. Dovolateľ v konaní tvrdí, že k porušeniu zmluvnej povinnosti podľa čl. IV. bod 4.1. zmluvy o dielo by zo strany žalovaného mohlo prísť jedine v prípade, ak by sa žalovaný nenachádzal na mieste výkonu diela a zároveň by mu žalobcom alebo žalobcom poverenou osobou boli zadávané pokyny k realizácii diela. Od žalobcu, ale nemožno rozumne požadovať, aby osobe, s ktorou je dohodnuté miesto výkonu diela a ktorá sa na tomto mieste nenachádza, zadával pokyny k realizácii diela. Zo správania žalovaného, ktorý opustil dohodnuté miesto výkonu diela a už sa naň nevrátil, je možné jednoznačne vyvodiť záver o tom, že nemal záujem ďalej realizovať výkon diela. Požiadavka žalovaného, aby sa žalobca napriek tomu, že žalovaný sa už nenachádza na dohodnutom mieste výkonu diela (dokonca sa nachádza v inom štáte), snažil žalovaného kontaktovať a zadať mu pokyny k realizácii diela, je prehnane formalistická. Žalovaný už tým, že sa nenachádzal na dohodnutom mieste výkonu diela, znemožnil zadávanie pokynov na realizáciu diela.

18. Vzhľadom na vyššie uvedené závery, najvyšší súd dôvod prípustnosti dovolania podľa § 420 písm. f/

CSP nezistil, dovolanie žalovaného je preto potrebné v tejto časti podľa § 447 písm. c/ CSP odmietnuť ako dovolanie smerujúce proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je dovolanie prípustné. V prípade dovolacieho dôvodu nesprávneho právneho posúdenia veci, najvyšší súd zistil, že dovolací dôvod nie je vymedzený spôsobom uvedeným v § 432 ods. 2 CSP, preto je dovolanie žalovaného potrebné v tejto časti odmietnuť podľa § 447 písm. f/ CSP.

19. O trovách dovolacieho konania rozhodol dovolací súd podľa § 453 ods. 1 CSP v spojení s § 255 ods. 1 CSP.

20. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.